

Uredja uredniški odbor — Glavni urednik Štrukelj Karel — Naslov uredništva in uprave: Posavski tednik, Videm-Krško 1 — Čekovni račun pri NB FLRK Krško št. 615-T-145 — Tiskarna Mariborska tiskarna — Članki naročnika 400, polletna 200, četletna 100 dinarjev — Posavski tednik izhaja enkrat tedensko

KRŠKO, dne 27. februarja 1954

POSAVSKI tednik

GLASILO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI OKRAJA KRŠKO

Posvečajmo več skrbi vzgoji mladine

Na IX. seji obeh zborov okrajnega ljudskega odbora so med drugim razpravljali tudi o mladinski kriminaliteti, ki polagoma iz leta v leto narašča. Samo v prvi polovici lanskega leta je bilo odkritih 34 primerov kaznivih dejanj, ki so jih storili mladoletniki. Največ je bilo tatvin, ki so bile šestkrat izvršene na zelo premišljen način, kot je na primer odpiranje vrat s ponarejenimi ključi, organizirana kraja koles izpred javnih lokalov itd.

Na seji so razpravljali tudi o vzrokih mladinskega kriminala. Poudarili so, da so na porast mladinskega kriminala vplivale vojne razmere, predvsem pa uživanje alkohola, ki je največji sovražnik odraslih in tudi mladine, ker ji jemlje zdravo delovno zavest in razsodnost. Nič manj pa niso vplivali na porast kriminala drugi objektivni vzroki, kot n. pr. otroci brez staršev, slaba vzgoja s strani staršev, razdor v družini, pretepi v družini in podobno.

Skrbstveni organi posvečajo premalo skrbi temu problemu. Ne zanimajo se namreč dovolj, kako živijo mladoletniki, ki so izvršili kazniva dejanja, kako je z otroki, ki so ostali brez staršev itd. So primeri, ko ostane otrok brez staršev in imetja, ki so mu ga starši zapustili, ker ga sorodniki razvečejo na vse strani, medtem ko otrok ostane brez sredstev za preživljanje.

Na seji so tudi sklenili, da bodo v kratkem sklicani sestanki vseh faktorjev, ki so odgovorni za vzgojo mladine. Na tem sestanku se bodo pogovorili o tem, kako se boriti proti mladinski kriminaliteti.

Prav je, da so odborniki okrajnega ljudskega odbora razpravljali o tako važnem problemu. Mislim pa, da bi morali pri tem bolj poudariti vlogo mladinske organizacije, ki jo ima le-ta pri vzgoji mladega človeka. Zavedati se moramo, da je prav ljudska mladina tista, ki mora pomagati mladim državljanom oblikovati svetovni nazor in vzbuditi v mladini zdrav kriterij pri ocenjevanju družbenih problemov in odnosa. Ljudska mladina je tista, ki mora skrbeti za to, da mlade ljudi vključevala v resno družbeno življenje, hkrati jim pa mora nuditi zdravo razvedrilo in veselje.

Ce bo Ljudska mladina kos tem nalogam, smo lahko brez skrbi, da mladinski kriminal ne bo več naraščal. Če bomo mladini nudili zdravo razvedrilo, hkrati jo pa zainteresirali za naša družbena dogajanja, mladina ne bo imela časa za pljančevanje. Mladini je namreč svojstveno, da se navduši za vse, kar je zanimivo in privlačno in pri tem pozabi na grde razvade. Vzemimo mladino iz Cerkelj, Vel. Doline in

od drugod, kjer je mladina zadnje čase delavna na kulturno-prosvetnem področju. Ali ima ta mladina čas za pljančevanje? Igrali so že »Domna«, »Divjega lovca«, »Županovo Micko« in še študirajo razne igre. Vemo pa, da tudi take igre, ki so jih spisal Jurčič, Linhart in drugi, ne morejo slabo vplivati na vzgojo mladine. Zato je prav, da se borimo za to, da se bo čimveč mladine vključilo v društveno življenje. Seveda moramo nuditi mladini tudi moralno in gmotno pomoč, kajti danes je še vedno na dnevnem redu vprašanje prostora za življenje in delo mladine, ki se zaradi pomanjkanja prostorov mora sestajati v gostini ali v kakih drugih neprimernih prostorih.

Ko govorimo o vplivu alkohola na mladinsko kriminaliteto, dostikrat pozabljamo na to, da tudi odrasli uživajo alkohol, pa tudi ljudje, ki jim je poverjena skrb za vzgojo mladega rodu. Zato je prav, da tudi iz tega napravimo problem. Kaj nam pomaga, če nekdo govori o škodljivosti alkohola, če je pa tudi sam strasten Bak-

hov častilec? To se pravi: pojdemo med mladino, vzgajamo jo v zavestne graditelje socializma in bomo ji v moralnem pogledu za vzgled.

Zadnja okrajna mladinska konferenca, ki se je vršila v Brežicah, je na vso mladino naslovila resolucijo o bodočih nalogah. V njej konferenca opozarja družbo na posamezne težke gmotne razmere naših mladincev v Gorjancih in kozjanskih predelih. V teh pasivnih predelih našega okraja je še precej mladine, ki je brezposelna. Smatram, da je to družben problem in da je potrebno z vso resnostjo reševati ta problem.

Upam, da okrajni ljudski odbor ni bil zadnji forum, ki je razpravljal o naši mladini. Potrebno bo še in še razpravljati o tem, kako vzgajati našo mladino v zavestne graditelje socializma. Pri tem pa seveda ne bomo smeli pozabljati, da je potrebno reševati tudi razna socialna vprašanja naše mladine, kot je vprašanje otrok brez staršev, vprašanje nezaposlene mladine, vprašanje mladine, ki želi v uk itd.

S. F.

Izredno dobro obiskano in zanimivo predavanje dr. Jožeta Potrča

V torek, dne 23. t. m., so se v Krškem zbrali člani okrajnega ljudskega odbora, občinski komitej ter sekretarji okrajnih in občinskih organizacij ZK, katerim je član CK Jugoslavije in zvezni poslanec tov. dr. Potrč predaval o socialistični morali in o zaključkih III. plenuma CKJ.

Predavanje dr. Potrča je bil

uvod 5-dnevnega seminarja, katerega posejajo sekretarji okrajnih in občinskih organizacij. Seminar obiskuje 30 slušateljev. Seminar je organiziral OK Krško predvsem zato, da bi pomagal vodstvu osn. org. ZK pri njihovem praktičnem delu.

Iste dne zvečer je imel dr. Potrč predavanje še v Brežicah v domu JLA. Predavanja se je

udeležilo okrog 450 Brežičanov, tako da niso mogli vsi v dvorano. V bodoče bi kazalo pri takem predavanju dvorano ozvočiti, ker tisti, ki so bili zadržani, govornika niso slišali.

Predavanje je bilo res odlično in ljudje našega okraja si jih še želijo

Vsaj tako naj bi bilo povsod

Letni občni zbor KZ Brežice

da bo zadruga tudi v tej želji uspeša.

Po uvodni formalnosti so se pričela razna poročila, ki so obravnavala delo zadruge za pospešitev kmetijstva, sadjarstva in predvsem živinoreje. Zadovoljivo je dejstvo in uspeh zadruge v tem, da je z umetnim osemenjevanjem zatrla okužbo pri goveji živini, tako da so sedaj redke pojavi. Sedaj se že vzgaja mlada živina dobrih plemenjakov, katerih seme je vedno v osemenjevalni postaji na razpolago.

Zbor je obravnaval še mnoga druga vprašanja sadjarstva, semenske službe ter način kreditiranja v kmetijstvu, kar je nazorno in razumljivo obrazložil tajnik OZZ tov. Pečnik Niko, vse skupaj pa je dokaz, da so zadrugniki v Brežicah dovolj pripravljeni na napredno kmetijstvo. Prav tako so obravnavali probleme lastne ekonomije, kovačnice trgovine in ostalih odsekov; sprejeli so sklepe in dali smernice za bodoče delo, naker je zbor pričel z volitvami novih zadrugnih odbornikov, ki so se na željo zadrugnikov izvedle tajno, brez kakršnihkoli predhodnih postavljenih kandidatov. Kandidati so člani predlagali na samem zboru in izvolili za predsednika upravnega odbora tov. Antona Žabkarja. Prav tako so člani volili ostale odbornike tako, da so že na zboru samem izbrali odbornike za živinorejski odsek, semenski odsek in sadjarski, ne oziroma se iz katere vasi je posredni odbornik. Važnost so člani polagali na to, da bodo ti odborniki aktivno sodelovali po odsekih.

V preteklem letu je zadruga ustvarila 2.938.196 din dobička in 674.149 din izgube, kar zna-

ša končno 2.264.047 din čistega dohodka. Ta ustvarjena sredstva je zadruga razdelila v namenske sklade za pospeševanje kmetijstva, predvsem živinoreje in sadjarstva; znesek 300.000 din pa se bo razdelil med člane tako, da se bo upoštevalo sodelovanje članov z zadrugo po nakupni in prodajni knjižici, ki jo ima vsak član. Pripadajoči del bodo člani prejeli v reprodukcijskem materialu ali pa bodo naložili v svoje hranilnice knjižice, ki jo ima vsak član od svoje Zadrugne hranilnice pri zadrugi; ter tako omogočili posojila onim članom, ki bodo denar potrebovali. V preteklem letu je zadruga dala precej posojil, tako da je bil posojila deležen vsak šest član.

Velik obisk na občnem zboru pa tudi močno sodelovanje članov v zadrugi so poroki, da je zadruga na pravi poti in da bo zadruga misel v Brežicah še krepkeje zaživela.

S. R.

Priprave za 8. marec

8. marec, dan borbenih žena, je pred duri. Kol vsako leto tako bomo tudi letos ta dan čim dostojneje proslavili.

Zenska društva kakor tudi Društva prijateljev mladine se že po vseh krajih našega okraja pridno pripravljajo na ta veliki dan. Skoro po vseh krajih bodo svečane akademije na večer pred praznikom ali pa na sam praznik. Seveda jim bodo prišlele tudi šole na pomoč s kakimi krajšimi prizori ali pa recitacijami.

Kako bodo potekale priprave v posameznih krajih, bomo še poročali.

S seje SZDL v Čatežu

Dne 19. februarja so imeli v Čatežu ob Savi razširjeno sejo Občinskega odbora SZDL, na kateri so razpravljali o elektrifikaciji področja, ki zajema vasi, Cerina, Priplje, Dobeno, Zeljno in Sobeno vas. Govorili so tudi o elektrifikaciji vasi Globočice in nekaterih drugih vasi, ki pa najbrž spadajo v drugo elektrifikacijsko področje. Prebivalstvo teh krajev je pokazalo veliko zanimanje za elektrifikacijo, pri čemer je tudi pripravljeno pomagati z raznimi prostovoljnimi deli. Pripravljalna dela (postavitev elektrifikacijskih odborov, organizacija pripravljanja drog, ki jih bodo dali sami zainteresirani in drugo) so v polnem razmahu.

Na seji so ugotovili, da je občinski odbor SZDL sicer že prej razpravljal o potrebi elektrifikacije teh krajev, toda sedaj, ko je ljudska oblast že odobrila nujno potrebna tozadevna denarna sredstva (kredite in subvencije), ko je KZ kot nosilec kreditov že začela predvsem z nekaterimi tehničnimi pripravi, občinski odbor SZDL ni pravčasno pričel izvajati tako pomembno in po vojni za te kraje eno najvažnejših gospodarskih nalog. Kaže, da nekateri tovariši iz občinskega odbora SZDL pa tudi drugi člani SZDL in KZ niso imeli prav, če so mislili, da to vprašanje ne spada v področje konkretnega dela organizacij SZDL, ali pa je morda šlo pri tem za nedovoljno aktivnost organizacij SZDL. Po razpravi o dosedanjem pomanjkljivem delu organizacij SZDL v zvezi z elektrifikacijo in potem ko so se pomnili, kakšna je pri tem naloga organizacij SZDL in kakšna KZ, so zaradi boljšega sodelovanja dopolnili elektrifikacijski odbor, in to s predstavnikom občinskega odbora SZDL in predsednikom občinskega ljudskega odbora. Nadalje so sklenili, da bodo v prihodnjih dneh imeli seje odborov SZDL, na katerih bodo vsa vprašanja elektrifikacije pojasnili, obenem pa se tudi zavzeli za razširitev in aktivizacijo članstva SZDL. Prav tako bo tudi SZDL podprla prizadevanje KZ za pomnožitev in aktivizacijo njenih članov. Pri tem je predstavnik KZ, ki je prav tako pris-

stvoval omenjeni seji, poročal, da ima sedaj njihova zadruga komaj 56 članov in da tudi za samo zadruga dela za pomnožitev svojega članstva in da se pri tem že kažejo lepi uspehi. Na seji so tudi omenili pojav zlonamernih govoric (da se še počaka z elektrifikacijo in slično), ki so sicer zelo osamljene, vendar bi utegnile škoditi, če jih ne bi v kati odkrili in ljudem pojasnili njihovo škodljivost. Tako sta se organizacija SZ in KZ zastavili dokaj težko, toda hvaležno, gospodarsko nalogo, ki bi jo lahko, kakor kaže, v tem letu tudi uspešno dovršili.

Kmetijska zadruga Stari grad svojim članom

Kljub temu da je bilo precej kritike o delovanju KZ Stari grad, je bila ta kritika včasih tudi preostara. Res, da je bilo poslovanje pred nekaj leti na slabši poti, toda novi odbor se pa bolj zaveda svojih dolžnosti. Kar pogledamo primer, iz katerega se vidi sam odnos odbora do svojih članov. Janazu Teršeliču malemu kmetu iz Starega grada sta poginili dve kravi: kmetijska zadruga mu je nudila pomoč v znesku 10.000 din. Za prejeti znesek se kmet najprisrčneje zahvaljuje.

Iz tega primera se vidi, da so tudi med nami socialno čuteči ljudje, ki ne mislijo samo na svoje težave, temveč razumejo tudi težave drugih. Želimo, da bi bili takšni tovariški odnosi v sleherni zadrugi.

NEW DELHI. Predsednik ZDA Eisenhower je ponudil indijski vladi ameriško vojaško pomoč. Hkrati ji je dal zagotovilo, da nobena država na svetu ne prejemala ameriške pomoči, ne bo naperila ameriškega orožja kot napadalec na svoje sosede.

LONDON. Britanski parlament razpravlja o berlinski konferenci in o ponovni oborožitvi Nemčije v okviru zahodnoevropske obrambne skupnosti. Večina govornikov je podprla britansko stališče v Berlinu in ponovno nemško oborožitev.

ZADNJE VESTI

Spremembe na srednjem Vzhodu

KAIRO. Spremembe režimov v deželah srednjega Vzhoda so postale v zadnjih desetih letih pravzaprav že navada in jih po hitriti in pestrosti morda prekašajo samo le one v državah Srednje Amerike. Tako so večeraj razburile svet kar dve, prvi hip presenetljivi novici. V Egiptu je odstopil dosednji predsednik republike, vladni predsednik in predsednik tako imenovanega revolucionarnega sveta — general Nagib, iz Damaska, glavnega mesta Sirije, pa poročajo, da se je predsednik republike general Šišakli zaradi upora generalov odrekel svojega položaja in z letalom pobegnil neznano kam.

Čemu spremembe v Egiptu? Kakor kaže uradno poročilo revolucionarnega sveta, ki je organiziral revolucijo proti bivšemu kralju Faruku ter razglasilo republiko, je general Nagib, dokaj starejši od ostalih članov sveta, ločil od njih. Ni se več oziral na sklepe revoluc-

cionarne skupine, temveč jih je previdno sabotal. Zaostalo je izvajanje agrarne reforme, skatero si je sedanji režim pridobil veliko priljubljenost med kmeti-felahi, borba za to, da Angleži vendarle enkrat zapustijo egiptovski ozemlje, pa je popustila. General Nagib je zadnje čase tudi podpiral anglo-ameriške načrte o ustanovitvi obrambnega sistema na srednjem Vzhodu, ki bi do neke mere pripomogel britanskim četam, da ostanejo na egiptovskem ozemlju. V ta namen je tudi nameraval prihodnje dni odpotovati v Pakistan, v državo, ki naj postane skupno s Turčijo ena od glavnih obrambnih stebrov te organizacije.

Povod za spor med generalom Nagibom in ostalimi člani revolucionarnega sveta pa je dal najnovejša Nagibova zahteva, naj mu dovolijo, da sme kot predsednik republike in vlade brez odobritve sveta odpustiti državne namestnike, častnike in

celo ministre! Na ta način si je hotel prigrabit naravnost diktatorska pooblastila. Osnovna smer revolucionarnega sveta pa je bila, da si njeni člani porade med seboj vodilne položaje in skupno rešujejo vsa tekoča vprašanja v državi.

Vendar s tem ni rečeno, da se za Nagibovim umikom skrivajo le ti vzroki. O njih lahko sklepamo samo iz uradnega poročila in pa iz manjših trenj, ki so jih opazili v Kairu že doslej. General Nagib je trenutno v priporu, kjer bo ostal vsaj dva meseca. Ali bo prišlo še do kakih sprememb, pa bodo pokazali prihodnji dnevi.

Manj zanesljivih vesti je iz Sirije. Uporni generali trde, da je Šišaklijev režim podpiral korupcijo in da ni izpolnil obljub, ki jih je dal narodu. Občutajo mu tudi, da se ni boril za enotnost arabskega sveta. Generali so ustanovili »revolucionarno vojaško gibanje«, menda po vzgledu Egipta, ki bo ime-

lo oblast v rokah tako dolgo, dokler bo položaj zahteval. Gibanje je tudi že postavilo vlado.

Dosedanji predsednik republike Šišakli je pred odhodom izjavil, da se umika zato, da ne bi prišlo do prelivanja krvi. Težko je reči, kje so glavni razlogi za upor generalov. Kajti na tem vročem ozemlju je kaj težko določiti, kako daleč sega težnja po »revolucionarnih ukrepih« in kako daleč je težnja po osebnem vzponu, ki jo čestokrat tudi plačajo od zunaj. Tudi resnične vzroke sedanjih sprememb v Siriji bodo pokazali prihodnji dnevi.

(Nadaljevanje na 2 strani)

KMETIJSKI RAZGLEDI

Je škropljenje sadnega drevja donosno ali ne?

Na to vprašanje dobiš lahko tri odgovore: eden bo pritrdilen, drugi nikalen, tretji še dvomljiv. Če bi v krškem okraju razposlal anketo s tem vprašanjem vsem kmetom, bi, mislim, dobil v glavnem prvi odgovor, t.j. je donosno. Vendar je dejansko stanje sadovnjakov tako, da da slutiti, da še vedno prevladujeta drugi in tretji odgovor. Torej kako je pri nas?

Prvi odgovor lahko dobiš le od naprednega kmeta in od tistega, ki je s škropljenjem dosegel že kakšne uspehe. Tisti, zdaj še redki kmetje, vedno škropijo in bodo tudi v bodoče, ne ozirajo se na ceno škropiva. Seveda imamo tu en pomislek; nekateri so škropili, so pa pri tem uničili vse drevje. Torej je poudarek na pravočasnem, pravilnem in temeljitom škropljenju. Če Dolinšek iz Kamnice pri Mariboru uspeva s škropljenjem tako, da nima po 4-kratnem škropljenju v svojem sadovnjaku ne kaparja ne cvetočerja ne zavijača ne škrlupa, kljub temu da so vsi sosedni sadovnjaki močno okuženi po vseh omenjenih škodljivcih, tedaj lahko pritrdimo, da je zanj škropljenje donosno. Zato ni veseno, kako in kdaj škropimo. Če škropimo točno po navodilih s škropiv, ki so drugod pokazala uspehe, tedaj pri nas ne more biti drugače. On uporablja namreč ista škropiva, kot jih uporabljamo pri nas. Naj jih samo navedem, ker so še mnogi, ki ne zaupajo škropivom. Za zimsko škropljenje je uporabljal rumesan, in to tik pred brstenjem, ter je s tem uničil kaparja in cvetočerja. Lahko pa uporabljamo proti cvetočeru, če smo drevo že poprej poškropili s rumesanom, ločeno preparate DDT ali pa HCN. Drugič je škropil teden dni po cvetenju — pri tem je uporabljal mešanico treh škropiv, in sicer 0,75 odst. bakrene apna, 0,5 odst. svinčene arzenata ter 1 odst. DDT. (Vse to je raztopil v 100 lit. vode). Tretje škropljenje je konec junija z bakrenim apnom ter tekočim DDT, četrto pa zopet proti škrlupu. Vidimo, da je dosegel velike uspehe pri škropljenju, ki jih tudi pri nas uporabljamo oz. bi jih lahko uporabljali (rumesan, tekoči DDT, bakreno apno ter svinčni arzenat).

Taki Dolinški so tudi pri nas — sicer ne tako intenzivni, vendar pohvale vredni. Moramo pa še pripomniti, da ni dovolj le eno samo škropljenje, potem pa kar bo, bo.

Drugi nikalen odgovor je plod zakoreninjenega nezakorenjenosti. Kaj pravijo v Ljubljani? Pustite take naj jim propade vse. Jaz bi konkretno iskal kompromisno rešitev, čeprav pri borbi s kaparjem ne more obstajati kompromisna rešitev, temveč le: ali — ali! Kompromisna rešitev je v tem pogledu, da vsaj nekaj nazadnjakov pridobimo za napredno stran, ker bo v teku let le prišlo do enakega primera kot pri škropljenju vinske trte. Mislim, da ni vinogradnika, ki bi ga moral siliti, naj poškropi trto. Vsak dobro ve, da mora škropiti, če hoče kaj imeti. Isto je pri sadjarstvu. Prišlo bo do takšnega škropljenja, in to upamo

kmalu, ker, če ne bo kmalu, bo prepozno. Zvoniti po toči pa itak ne zaleže več. Zdjaj semoramo zavedati, kakšno vrednost predstavlja sadno drevo. Povprečno je vredno rodno drevo 5000 din, da ne štejemo zraven še prednosti sadja. Vsako leto posekajo kmetje v krškem okraju nad 1000 sadnih dreves, torej izgubijo vrednost nad 5 milijonov dinarjev. Naj še povem, da so imeli iste težave tudi v drugih naprednih državah, kot n. pr. v Švici, Avstriji, Nemčiji. V teh deželah kapar ne predstavlja več nevarnosti. To so dosegli le s škropljenjem, škropljenjem in spet škropljenjem.

Za tretji dvomeč odgovor je vzrok masikje. Mogoče je kmet, ki je kaj bral in sta ga misel in vzgled prevzela, imel

dobro voljo, a ga je od tega morda odvrgla kakšna slaba izkušnja. Lahko je vzrok tudi pomanjkanje finančnih sredstev. Vendar zato ne smemo pustiti propadati sadovnjakov, ker se mu bo položaj še poslabšal. Odmera davka po katastru pa bo napravila ostro črto med naprednimi in nazadnjaškimi kmeti. Če se bo skušal dvigniti nad nivo, ki ga zajema davek po katastru, bo cvetel, sicer pa iz leta v leto propadal. No, in sadno drevje lahko mnogo doprinese do izboljšanja standarda, za kar navajam le en primer iz tuje literature: v Avstriji je povprečje prinos a jablan na drevo 55 kg (cena v šilingih).

Če drevo ne škropimo, dobimo dohodek:

kvaliteta	%	kg	Cena za kg	doh. v šilingih
I. A	7	3.85	2.20	8.47
I. B	28	15.40	1.50	23.10
B	65	35.75	0.60	39.45
		55.—		70.57

Pri štirikratnem škropljenju, in to: eno zimsko škropljenje, eno pred cvetom, eno po cvetenju, ter eno posebno proti škrlupu — pa so dobili sledeče rezultate: (stroški za vsa škropiva so znašali 13.85 šilingov na drevo (brez dela stroškov čiščenja itd.)

kvaliteta	%	kg	Cena za kg	doh. v šilingih
I. A	52	73	2.20	160.80
I. B	35	49	1.50	73.50
B	13	18	0.60	10.80
		140		244.90

Če odbijemo 13.85 šilingov za stroške škropljenja, dobimo višji donos 231.05 šilingov v primerjavi s 70.57, ter 140 kg v primerjavi s 55 kg.

Če šilinge spremenimo v dinarje (1 šiling približno 10 dinarjev), dobimo lahko podobno sliko za naše razmere.

Vsak, ki ima sadno drevje, bi moral napraviti vsaj enkrat v življenju tak poskus, da bi na svojem vrtu ugotovil koristnost vseh agrotehničnih ukrepov, med katerimi zavzema vidno in odločujoče mesto škropljenje

Novice in dopisi iz naših krajev

IZ VEL. TRNA

Cas občnih zborov je tudi pri nas že za nami. Kot prva je imela svoj občni zbor SZDL. Stari odbor je na tem zboru poročal o svojem delu v preteklem letu. SZDL je načela nekaj važnih gospodarskih vprašanj, tako n. pr. elektrifikacijo. Nov odbor čakajo v tem oziru še mnoge naloge in bo treba napeti vse sile, da bo dane naloge izpolnil.

Tudi organizacija RK je imela svoj občni zbor, in sicer ustanovni. To pa zaradi tega, ker do sedaj pri nas odbor RK sploh ni obstajal. Vendar se je na občnem zboru pokazalo, da je tudi pri naših ljudeh zanimanje za to mednarodno organizacijo, saj je na občni zbor prišlo kar lepo število ljudi, ki so postali člani RK. Pričakujemo pa, da se bo članstvo še pomnožilo. Tudi naši ljudje so potrebni zdravstvenih predavanj in raznih tečajev, ki se bodo lahko vršili v okviru RK, če bo nov odbor uspešno vršil svojo nalogo.

Prav tako so se tudi gasilci in lovci zbrali na svojih občnih zbiorih, kjer so podali obračun svojega dela.

Tečaj za zdravstveno vzgojo ženske vaske mladine bi bolje uspeval, če bi bil obisk tečaja boljši. Kaj pomaga, če se predavatelj tečaja trudi, da jim nudi vse, kar jim bo potrebno, ko pa tečajnice precej zaostajajo in se tečaj zaradi premajhnega obiska nekajkrat sploh ni vršil.

Medtem ko gredo zimski meseci h kraju, opazimo, da se pri nas v tej zimski sezoni kulturna prosvetna dejavnost ni zadovoljivo razvila. KUD, ki pri nas sicer obstaja, to zimo ni pokazalo nobenih uspehov. Najbrž leži precej krivde v pomanjkanju primernih prostorov, šola

pa ima premajhne in neprimerne razrede, da bi lahko v katerem postavila vsaj zasilni oder. Tako tudi letnega občnega zbora KUD ni imelo.

Edino knjižnica KUD je vsa zimo vršila v redu svojo nalogo in je bilo prebranih precejšnje število knjig. Vse kaže, da bo treba število knjig v knjižnici, ki nima preveč bogate izbire znatno pomnožiti, če bomo hoteli zadovoljiti ljudi, ki si žele dobrega čtiva.

Pevska sekcija KUD se je na koncu zimske sezone vendarle malo zganila. Šolski mladinci, ki pripravljajo proslavo 8. marca, se bodo pridružili tudi pevci in izpopolnili program proslave.

Ob zaključku prvega polletja na naši šoli smo ugotovili, da bi tudi pri nas bil uspeh boljši, če bi starši pošiljali otroke redno v šolo, 15 odst. staršev je takih, ki jim vzgoja njihovih otrok ni posebno pri srcu in ki zadržujejo otroke doma z vsemi mogočimi izgovori. In ni čudo, da je v polletju izdelalo le 72 odst. učencev.

V. S.

IZ RAKE

Iz Rake se prav poredko kdo oglasi, zato smo se pomenili, da napišemo in povemo, kaj se pri nas dela in kako je sploh pri nas.

Srečni smo, da imamo sedaj, ko pritiska dan na dan hujši mraz, dovolj pitne vode na razpolago. Dokončno imamo urejen vodovod, na katerega je lahko Raka ponosna. Dobro deluje hišna napeljava in ostali deli vodovoda, sedaj, ko smo dobili novo črpalko z elektromotorjem. Ob tej priložnosti ne smemo pozabiti pomoči, katero nam je nudil OLO Krško in nam naklonil sredstva, da smo plačali črpalko ter tako rešili najtežje vprašanje Rake same kakor tudi njene bližnje okolice. Tako se zahvaljujemo naši oblasti, da nas ni prezrla, temveč nam priskočila na pomoč.

Z ukinitvijo redne ambulante je nastala tudi v zdravstvu vrzel. Sicer je bil že govor o namestitvi stalnega zdravnika na Raki, vendar je sedaj ovira skakalca.

K. L.

IZ MOSTECA

Dne 24. januarja so podali gasilci v Mostecu ob Savi obračun svojega dela za dobo treh let. Iz referatov posameznih funkcionarjev je bilo razvidno, da je delo društva pozitivno in v vsakem pogledu konstruktivno. Razumljivo je, da ne gre brez težav, vendar je mnenje večine članov, da so dovoljeni upravni odbor nadaljuje v istem smislu in po možnosti izvrši dani delovni program za bodoče razdobje. Ob tej priložnosti je obiskal društvo zastopnik okrajne gasilske zveze tov. Kolšek, kateri je v svojem govoru nakazal smernice za bodoče delo.

Društvo sicer ima gas. dom, pa današnjim potrebam ne ustreza več. Vrhu tega je dom brez stolpa, katerega je okupator porušil. Dolžnost okrajnih forumov je, da društvu v Mostecu priskoči na pomoč, da dogradi prepotrebni stolp, saj so člani pripravljani opraviti ostala dela prostovoljno. Gasilskemu društvu Mostec pa ključemo: Naprej po začrtani poti!

Ljemo in posejemo kakšno kvalitetno travo, n. pr. pahovko.

Ker že nekaj let govorimo o teh agrotehničnih ukrepih, ki jih je malo gospodarjev izvršuje, je prav, da jih poskusimo letos, ker smo prepričani, da jih v bodoče ne bomo več opuščali.

C.

Gasilski kotiček

ANTON CETIN

Nepogrešljiv je bil med gasilci, saj ni bil samo predsednik prostovoljnega gasilskega društva v Selah pri Dobovi, ampak je bil tudi sektorski poveljnik gasilski častnik in podpredsednik OGZ Krško. Kot tak je bil daleč znan in priljubljen ne samo v krškem okraju, temveč tudi izven njegovih meja. V domači občini je bil vedno pripravljen prijeti za delo v prid naše socialistične skupnosti, kjerkoli se je pokazala potreba. Do pred kratkim je bil zaposlen v Tovarni pohištva v Brežicah, kjer je bil pred nedavnim tudi upokojen.

Usodnega 16. februarja 1954 se je utrujen vračal s kolesom iz Vel. kamna pri Koprivnici, kamor je šel zaradi nakupa lesa. Poveljnik OGZ Krško tov. Miško Žmavc v Brestanici je bil ravno namenjen odpeljati osebn. avto OGZ v preureditev. Bilo je v poznih popoldanskih urah. Tov. Cetin, ki je bil izmučen od nepornega kolesarjenja, poleg tega se mu je pa tudi že mudilo domov, je izrazil tov. Žmavcu željo, da bi mu zelo ustregel, če bi ga hotel vzeti s seboj in mu tako skrajšati in olajšati pot. Tov. Žmavc mu je rad ustregel. Toda nesreča pač nikoli ne praznuje. Na prehodu preko rudniškega industrijskega tira pri brestanški postaji je rudniška troletlo-komotiva trčila v desno stran avtomobila, pri čemer je zadobil tov. Cetin težje telesne poškodbe. Na mesto nesreče je takoj prispel rešilni avto iz Krškega z zdravnikom tov. dr. Kristofičem, ki je odredil takojšnji prevoz v brežiško bolnico. Tu so si potem zdravniki kot primarij dr. Bergelez, dr. Glušič in ostali zelo prizadevali, da bi ga ohranili pri življenju. Kljub vsej njihovih skrbi in požrtvovalnosti pa je ponesrečen tov. Cetin 22. februarja 1954 ob 23. uri dobljenim po-

škodbam v brežiški bolnici podlegel.

Pokojni Anton Cetin je bil rojen 6. julija 1897 v Selah pri Dobovi. Gasilec se je pridružil že

15. marca 1923. Bil je funkcionar gasilske župe že v predaprilski Jugoslaviji, po osvoboditvi pa odbornik OGZ Krško. Ko se je v tem mesecu pod okriljem OGZ Krško vršil strojniški tečaj, je bil pokojni Cetin član izpitne komisije. Fotografija s tega tečaja, je tudi njegova zadnja fotografija, zadnji spomin, ki ga je zapustil gasilec ob tako tragičnem nenadnem odhodu iz njihovih vrst.

Njegov soprog, hčerki in sinu-vojaku izrekamo ob prebrdki izgubi naše najiskrenejšo sožalje.

O nezdogi sami in kraju nezdode pa več v prihodnji številki, da ne bodo bralci napačno informirani iz dnevnega časopisa.

MA.

Umrl je Joško Pleskovič

14. februarja je nenadoma umrl Joško Pleskovič, najstarejši član PGD v Trzinu.

Zibel mu je tekla v šentrupeški dolini. Izučil se je jermenarske obrti. Dosegel je za-

vidljive uspehe. S sejmov, na katerih je razstavljal in prodal svoje izdelke, je bil znan daleč naokrog.

Ze v zgodnji mladosti je postal član gasilskega društva prostovoljcev, ki so vedno pri-

pravljali nesebično pomagati bližnjemu v nesreči, vedno pripravljeno zaščititi družbeno premoženje. Ko je živel na Mirni, ni sodeloval samo kot operativni član, temveč je tamkajšnje društvo tudi izdatno denarno podprl. V znak priznanja ga je PGD Mirna imenovala za svojega častnega člana.

Pred 14 leti ga je zanesla življenjska pot v Trzin. Vseokoli je ostal zaveden gasilec. Kljub visoki starosti se je 1. 1951 ob ustanovitvi gasilskega društva Trzin vključil. Za 60-letno zvesto delovanje v gasilstvu je prejel visoko odlikovanje pred letom dni. Njegov lik bo ostal svetel vzgled našim članom, ki naj bi hodili po njegovih stopinjah ter ostali predani gasilstvu kot pokojni Pleskovič.

Naj nam bo vzgled tudi kot človek, ki je imel izredno močno voljo. Da je dosegel visoko starost 86 let in ohranil svežost spomina, se je strogo držal rednega življenja. Pogosto je sam poudaril, da sta red in zmernost v vsem vir zdravja. Narava sama je to njegovo mnenje potrdila s tem, da mu je v častiljivi starosti ohranila zdrav humor in izredno mladostni glas.

Naj bo rajnemu Jošku Pleskoviču ohranjen časten spomin.

Obiščite razstavo gospodinjstevskega tečaja na Radni pri Sevnici

Na pobudo kmetijskih združenj Okrajna zadruga zveza v Krškem organizirala gospodinjstevski tečaj, ki se je pričel 3. januarja t. l. na Radni pri Sevnici. Tečaja se udeležujejo kmetička dekleta raznih združenj s področja okraja.

Tečajnice poslušajo predmete iz gospodinjstva, hranoslovja, vzgojslovja, razvoja živih bitij, nege dojenčka, boleznih pri ljudeh in živalih, živinoreje, mlekarstva, poljedelstva, vrtnarstva, sadjarstva, zadržništva, zakonodaje, ustave, zgodovine, gospodarstva Jugoslavije, slovenščine itd. Praktično se vadijo kuhanja, serviranja, ročnih del, šivanja, pranja perila, likanja in pospravljanja.

Za zaključek, ki bo v nedeljo, 28. t. m., bodo pripravile razstavo lastnih izdelkov v prostorih nižje gimnazije na Radni pri Sevnici. Razstava bo odprta od osme do sedemnajste ure.

Udeležite se tudi. Vi razstave in se prepričajte, da dekleta niso zamudila dva meseca dragocenejšega časa, marveč, da so mnogo pridobila in spoznala, kako je potrebno, da se vsaka kmetica nenehno uči in izpopolnjuje.

Zm

Ali je še kje tako razvit zimski šport?

Vsa mladina od treh let dalje in izrazito šolska mladina se v celih kolonah spušča na smučkah po klancu v šolo proti Bušči vasi. Neverjetno spretno in znajo dečki sami napraviti smučiče, čeprav imajo nekateri čisto enostavne, samo en pas preko čevljev. Spuščajo se z največjo naglico, a se ni še nobeden resneje poškodoval. Mladi smučarji so silno agilni in delajo smučke tudi predšolskim otrokom, ki se že z vso drznostjo spuščajo po klancu.

Veselo sproščenost v zimskem športu bodisi v smučanju ali sankanju je vzbudila med pionirji tov. Helena, mlada učiteljica in mladinska vzgojiteljica na šoli. Ves svoj prosti čas preživja med mladino v veselim zimskem športu; vredna je posnemanja.

Zimski šport, kakor je smučanje, je zelo priporočljiv posebno mladini, ki dorašča, saj se s tem krepi in razvija prsni koš, kar je predvsem važno, ker zdravih pljuč ne more napasti bacil jetike, proti kateremu se mi borimo. Smučanje pa je še v mnogih drugih pogledih za zdravje koristno, zato ga je treba vedno bolj pri- vzgajati mladini.

-d-

ZA NAŠE PIONIRJE

Pionirsko šahovsko prvenstvo

Zveza prijateljev mladine Slovenije prireja skupno šahovsko zvezo Slovenije vsako leto republiško šahovsko prvenstvo za prehodni pokal, ki ga je dala pionirjem na razpologo Zveza prijateljev mladine Slovenije.

Lani so ta pokal osvojili pionirji iz Maribora kot najboljši šahisti v naši republiki.

Letošnje tekmovanje za šahovsko prvenstvo bo dvojno: za pionirje od 7. do 10. leta, to je za pionirje osnovnih šol in za pionirje od 11. do 14. leta. V to skupino spadajo pionirji nižjih gimnazij in višjih razredov osemletnih šol.

V mesecu marcu se morajo torej vršiti tekmovanja po šahovskih krožkih. Prvaki teh tekmovalj bodo potem zastopali svoje odrede na okrajnem tekmovalju.

ki bo v prvi polovici meseca aprila.

Sest okrajnih najboljših šahistov bo v prvih dneh meseca maja tekmovalo v Ljubljani za mostveni naslov prvaka; hkrati pa bodo tekmovali vsi prvaki za naslov republiškega prvaka pionirskih šahistov. Ta prvak bo potem dobil pokal, ki ga imajo sedaj mariborski pionirji. Poleg omenjenega bosta Zveza prijateljev mladine in šahovska zveza razdelili še več lepih in koristnih daril pionirjem, ki se bodo udeležili tekmovalja.

Torej, dragi pionirji, pokažite, kaj znate! Vsak bo imel priliko, da doseže dober rezultat; da bo zastopal svoj odred na okrajnem ali pa republiškem prvenstvu.

Mi vam želimo pri tekmovalju obilo uspeha!

34. Poglavlje

Kakor hitro se je zdanilo, so Nemci za represalije zažgali vas. Nana so z otroki in babico, z ranjenci in mrtvimi partizani, ki so jih bili pobrali na dvorišču in na rebri, zažgali skupaj v hiši. Večina prebivalcev je pobegnila v gozd, brž ko se je začel boj.

Ves dan in vso noč so Nemci požigali po vasi. Po pet in deset mož je s čeladami, potisnjenimi na oči, z naperjenimi brzostrelkami hodilo po vasi, zažigalo, kar še ni bilo zažgano, podžigalo s slamo in bencinom, kar je slabo gorelo. Streljali so z brzostrelkami na koke, svinje, pse, na vse, kar je bilo živo. Ko so vas omrtvili, so z rafali trgali črne zastave na vratih, ki so kot mrtve kavke visele po vasi.

Zvečer so Nemci postavili zasado na robovih vasi in čakali prežvele pogorele, da jih kaznujejo za svojih deset padlih vojakov. Po prvih rafalih na tiste, ki so se skušali približati vasi in se vsaj ogreti na pogoriščih svojih hiš, so pobegli kmetje še ostali na planini in čakali, da bodo Nemci odšli. Vso noč so v daljših presledkih treskali dolgi

Zapustila nas je Valentinova mama

Prve dni februarja nas je zapustila in končala svojo neutrudno življenjsko pot vzgledna kmetička mati in gospodinja Valentinova-Pavlovičeva mati iz Bušče vasi v 64. letu starosti. Bila je vzor pridne in skrbne gospodinjke, vsestransko razgledana, zelo inteligentna in priljubljena; znala je vsakomur svetovati in ga poučiti bodisi v gospodarskih ali gospodinjstevskih vprašanjih. Na njeni zadnji poti jo je spremljalo veliko ljudi, vsem pa bo ostala v trajnem spominu. Naj ji bo lahka domača zemlja na pokopališču v Bušči vasi!

Pepce

pripoveduje...

Berlinska konferenca je končana. Vsi smo živeli v upanju, da bo z zaključkom berlinske konference in odhodom Molotova v Moskvo tudi zaključek letošnje zime. To upanje nas je razočaralo. Mraz še vedno pritiska na vseh koncih in krajih in se trdoživo upira toplim sončnim žarkom, tako kakor Molotov dosledno odklanja rešitev avstrijske mirovne pogodbe in nemškega vprašanja. Celo Matija se nam je letos iznevil. Pregovor, ki pravi, da Matija led razbija, če ga ni, ga pa naredi, lahko mirne duše vržemo med staro šaro. Vremenoslavlci si tudi še niso popolnoma na jasnem, kdaj bo nastopila odjuga. Upamo pa vsaj, da nam bodo v mesecu marcu Jožeti, Pepčeti in Pepce prinesli toplejšo vreme.

Pust, masten okrog ust; ta izrek bo posebno letos prišel do izraza na Senovem, kjer so poklali nešteto hrvaških svinj in prašičev. Masten okrog ust bo pa seveda samo tisti, ki je ekonomično ravnal s »svinjskimi dobrotami« in si jih plansko razdelil za take svečanostne dneve. Mastno jed je treba tudi zaliti, vendar se mi zdi, da bomo letos malo zalivali, ker kalkulacije gostinskih podjetij z ozirom na lansko pozebo tako globoko posegajo v žepe pivcev, da si vsak dvakrat premisli, preden si privoščijo tak velik izdelek. Vsakdo si pa zastavlja nehoti vprašanje in skuša rešiti uganke, kako je mogoče doseči tako visoke vinske cene, ako stane en kg uvoženega grozdja iz Srbije franko naše postaje od 30 do 35 dinarjev. Iz grozdja so iztisnili od 60 do 75 odst. vinskega soka, kar pomeni, da je stal liter vina iz uvoženega grozdja največ do 65 dinarjev. Dances se pa to vino prodaja po 140, 160 pa celo 180 din. Kljub temu se pa dobe ljudje, ki govorijo o skrbji za potrošnika. »Vse iz gostila« je njihov smoter.

Stanovanjska kriza, stanovanjski zakon in stanovanja, to so stvari, ki marsikomu delajo sive lase. Kaj vse posamezniki zaradi ljubega stanovanja ne privoščijo svojemu sočloveku. Svojemu bližnjemu žele smrt samo zato, da bi se stanovanje izpraznilo, kamor bi se lahko vselili. Takih primerov bi na vedel lahko nešteto. Tako sem bil zadnjič ravno na obisku pri nekem tovarišu, ki leži na pljučnem oddelku brežiške bolnice. Ko sva se razgovarjala, je nenadoma vstopila v sobo streljanič ter vprašala tovariša, ali je res umrl. Tovariš je ravno hrustljal kekse, se nasmejal in rekel: »Kakor vidite, sem še vedno živ, kajti mrtveci ne jedo keksov.« Ona veselo priklama in odgovori, da mora takoj javiti v Sevnico, da je še živ. Čudno se mi je zdelo, kdo se tako zanima za tovariševu zdravilje, zato sem ga vprašal, kako si on to nedavno smrt razlaga. On mi povsem resno odgovori: »Verjetno se kdo iz Sevnice zanima, če sem še živ; gre namreč za stanovanje, za katero sem zaprosil oziroma na zdravniško priporočilo, ker bolujem na TBC. Kažilo, da si je nekdo zaželel moje

stanovanje in da bi vplival na odločitev stanovanjske komisije, je pač razširil vest, da sem umrl. Sicer pa, stari pregovor pravi, da dolgo živi, o komer se govori, da je umrl. In tako pričakujem tudi jaz, da bom še dolgo živel v stanovanju, ki ga mi bo dodelila stanovanjska komisija na jezo vseh tistih ki mi stanovanja ne privoščijo ter žele, da bi dobil stanovanje na pokopališču.«

Pozdravlja Vas

Pepce

Preklic

Podpisana Julka Pirc, gospodinja na Studencu št. 42, preklicujem in obžalujem, da sem žalila in obrekovala tov. Jožeta Stojca, kmeta na Studencu št. 29, Petra Ruparja, predsednika občinskega ljudskega odbora Studence, Jožeta Ziberta, tajnika navedenega občinskega ljudskega odbora, in Franceta Ziberta v Rovišču št. 27, ter izjavljam, da nimam nobene stvarne osnove, da bi jim v pogledu njihovega javnega delovanja mogla karkoli očitati, ter se jim zato zahvaljujem, da so odstopili od nadaljnega kazenskega pregona zoper mene.

Objubljam v bodoče se vzdržati glede omenjenih vsakterih kaznivih dejanj. V znak zadoščenja bom plačala v sklad RK na Studencu din 500, obenem pa objavlam lojalno ta preklic.

Julka Pirc

Kino Brežice

27. in 28. febr.: premiera ameriškega filma: »OSAMLJENA ZVEZDA« F. N. 53 Clark Gable — Ava Gardner
2. — 4. marca: premiera italijanskega filma: »OBTOŽBA« Karl Ludwig Diehl — Lea Padovani
5. — 7. marca: premiera mehiškega filma: »ZAPOR ZA ZENE« F. N. 54.

Kino Sevnica

28. febr. in 1. marca: amer. film: »PODVODNA ČETA«.

Kino Krško

27. in 28. febr.: ameriški film: »NEVIDNI CLOVEK«.

SEJMI

v okraju Krško:

3. marca na Vel. Kamnu, 4. marca v Sevnici, 6. marca v Boštanju in Bistrici ob Sotli.

v okraju Klanjec:

1. marca v Klanjcu, 2. marca v Vel. Trgovišču.

MALI OGLASI

Prodaja se mlatičnica znamke »Zmaj«, tipa 1952, nova z el. motorjem ali brez njega. Realiteta agencija, zastopstvo Skočjan na Dol

Dobrica Čosić:

DALEČ JE SONCE...

Pritekel je Mališa in zavpil: »Učja je ranjen! Tovariši!«
»Molči! Ne delaj preplaha... Napreji!... je hropel Učja in škripal z zobmi.

Mališa se je nekaj korakov prestrašeno prestopil, nato pa je opazil, da je sam. Ko so partizani slišali, da je Učja ranjen, so začeli bežati navzgor po pobočju proti gozdu.

Streljanje nemških mitraljezov je bilo nevzdržno. Učja je zakopal glavo v sneg, ki se mu je zdel vroč. »Cloveška kri je najtoplejša na svetu...« je od nekdaj zatrepetala čudna misel in ugasnila.

Mališa je stopil k Uču ter ga skušal dvigniti in odvreči.
»Pusti, Mališa... Pusti. Beži v gozd... Ukazujem ti Vuksan je komandant!«

»Nočem! Obrni se na hrbet, da te bom vlekel.« Mališa je zajokal.
»Pojd, Maša... Pojdil Ne bom umrl. Vzemim brzostrelko s seboj.«

Okrog njiju so udarjale svinčeneke Učja je začutil, kako ga je vlekel v ranjeno roko. Samo malo skrečila se je in obležala v snegu.

»Mališa, ukazujem... Pojdil!«

»Ne morem!... Tovariši, kje ste?«

»Pojd... Počakaj... Kaj si že hotel biti?« Sodnik?... Bodi hodnik! Naša kri je polna smodnika... Pojdil... Vse je kri. Daj roko, vojak ne sme jokati. Oh! Kri je vroča... Strašno vroča... Goril!«

Mališa ga je prijel za roko. Učja mu jo je s poslednjimi močmi stisnil in jo izpustil.
Mališa je zajekal in glasno zajokal. Vzel je brzostrelko in počasi odšel proti gozdu, spremljalo ga je nora streljanje.

»Kje je Učja?« ga je srečal Vuksan.

Mališa je zahlipnil. Vuksan je zakričal skozi zobe:

»Tovariši, ne bomo dali Nemcem mrtvega komandanta! Za menoj!«

Tistih nekaj, ki so še preostali, je planilo za njim in Mališem. Ko so prispeli do Učja, je bil še topel in težak. Dvignili so ga. Tisti, ki ga je držal za glavo, se je smrtno zadet zrušil. Do gozda je padel še eden. Vuksan, Mališa in Duško so hropče vlekli globokega komandanta v razirganem krvavem plašču.

Danilo se je.

rafali na pse, ki so se hoteli vrniti na svoje domove. Psi so bili trdovratni. Ne glede na zasede in mitraljeze so se prebijali v vas in se vso noč potikali okoli pogorišča, srdito lajali in tulili. Nemci so jih pobijali.

Na griču nad vasio je prestal šest partizanov vso noč gledalo, kako dogoreva vas. Močno so žarela pogorišča, tupa tam umirali zadnji plameni in v mirno noč se je dvigal dim, ki je zaudarjal po sežganem mesu in volni. Nad dolinico, kjer je bila vas, je plavala vijoličastorskrlatna zavesa odseva. Partizani so vso to noč premolčali.

Ob svitu je nemška kolona odšla z vasi. Takoj za njo so se v vas vračali ljudje in krave.

Partizani so v nemem dogovoru molče stopili za Vuksanom v vas. Zadnji v kratki koloni je hodil Mališa, gledal predse in puškino kopito se mu je vlekle po snegu. Stopili so v vas in se spet brez besede obrnili k Mališevi hiši. Spotoma so srečali skupinice mož, žena in otrok. Niso se pozdravljali; vsi so hodili mimo drugih s povečanimi glavami. Ko so se srečali s prvo takšno skupino, so obstali prvi in drugi. Kmetje so gledali vanje in si tičali, da jih je ostalo samo še šest. Oni so gledali kmetje in vedeli, da se nima kam vrniti. Stali so in se brez besede gledali, nato so

naglo stopili drug mimo drugega. Dvoje nesreč ni moglo biti skupaj; bežali sta narazen in vsaka je mislila, da je druga večja.

S kopic pogorišč so štrlela črna, nedogorela bruna in se dvigal gost moder dim. Na zidanih hišah so se sesule strehe; boljšale so luknje izgorelih oken in vrat. Samo ograje z na pol podrtimi vrati so stale tam temne, sive in obdajale pogorišča. Po snegu so obležale saje. Smrdelo je po ostrem dimu in po požganem. Krava, ki je vlekla za seboj vrv, je hodila okrog pogorele staje; zateglo je mukala in se ozirala. Ob potoku na njihovi poti so jih iz trnja opazile koke in zakokodajsale, kakor bi zagledale lisico. Šli so mimo zbežanega gologlavca starca, ki je v črepi in od razbitega vrča nosil s potoka vodo in jo zvaljal na hišno pogorišče. Molčal je in z naglico zival peščico vode na ogenj, ki je bil že ugasnil in se pokril s pepelom.

Partizani so stopili na Mališev dvorišče ter obstali in se to po zagledali v črno gomilo. Na hišnem pogorišču se je kadil nedogorel tram. Velik siv pes je stal na kamnitem stopnišču in zamolklo lajal v nebo. Po potepnem umazanem snegu so se rdečile lise krvi kakor polito vino. Ob ožganih stegenih je štrlela proti nebu puškina cev. Mališa je stopil k psu in sedel

k njemu na stopnico. Pes se je obrnil in se s svojimi rumenkasto pisanimi očmi, polnimi solz, zazrl v Mališa. Nekaj trenutkov sta, ne da bi trenila, gledala drug drugega. Mališevi oči so se napolnile s solzami in spremenile v dve veliki zelenkasti kaplji.

Pes se je obrnil in znova zalajal tožeče, skrajajoče z zobmi. Vuksan je stopil malo v stran, se postavil mirno in z drhtečim glasom ukazal:

»Ceta, mirno-ol!«

Štirje partizani so stopili mirno. Na blede obraze so okrog ustnic trzile mislice.

»Puške na strel! Meri v zraku!«

Jermenja so dlesknili in škrtinili zapirali.

»Streljaj!«

Prasnila je salva. Nad njimi so v hladnem zraku sivkaste jutra ostali štirje plamenčki dima, ki so se naglo razpršili.

Mališa se je prijel za glavo in suho zahlipal. Pes se je ob strelu obrnil k partizanom in spet zamolklo zalajal.

»Po koliko nabojev imate?« je vprašal Vuksan.

»Tri...«
»Štiri...«
»Dva...«
»Pet...«

»Razdelite si jih med seboj — naj ima vsak po štiri. Toda niti eden ne sme zgrešiti.«

(Dalje prihodnj.)